

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

70. ÅR GANG

15. NOVEMBER 1958

A V I N N H O L D E T :
PAVE JOHANNES XXIII's FØRSTE BUDSKAP - FRA DET
SIXTINSKE KAPEL TIL PETERSKIRKENS LOGGIA - PAVENS
KRONING HØYTIDELIG FEIRET HER HJEMME - BLIKK PÅ
TIDEN - BOKANMELDELSER - KIRKEJUBILEUM I HAUGESUND
VOR FRUE HOSPITAL 75 ÅR - BROEN OVER TIBEREN. EN
SANN BERETNING - KOMMUNISMEN I ARABERSTATENE
UTLANDET: FØR OG ETTER KONKLAVET

NR
22

NESTE NUMMER UTKOMMER 29. NOVEMBER 1958.

R.I.P.

Til de troendes forbønn anbefales min inderlig kjære mor, svigermor, vår gode bestemamma, datter, søster og svigerinne

FRANCISKA KRISTENSEN

som døde fra oss 31. oktober,

styrket med Kirkens hellige nådemidler og begravet 4. november 1958. Vår hjerteligste takk for all kjærlig deltagelse under hennes sykdom og bortgang.

Berit og Helge Müller.

Morten og Siri.

Maria Andersen, mor.

Søster Anna. Olav og Guldborg.

KALENDRENE FOR 1959 ER KOMMET!

Hummelkalender kr. 8.10
 Madonnenkalender » 9.45
 Werke alter Moister » 10.10
 Mesterwerke christlicher Kunst, med 52 usedvanlig vakre reproduksjoner » 14.30
 Berckers katholischer Taschenkal. » 4.00
 NB: Glem ikke adventkalenderen til barnal Mange morsomme. Pris kr. 2.50, 3.15, 3.80, 4.65, 5.25, 6.00.

KATOLSK BOK- OG BLADSENTRAL

Akersv. 5, Oslo
 Tlf. 42 37 43

KATOLSK FAMILIE

på tre medlemmer søker 2- eller 3-roms leilighet i byen.

Thorolf Taxt, tlf. 60 82 71, Oslo.

GUDSTJENESTER FÅ SØN- OG HELLIGDAGER I KATOLSKKE KIRKER OG KAFELLER I NORGE

O LO KATOLSKKE BISPEDØMME:	Stille	Høy-
	messe	messe
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
St. Hallvarvs kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680868	8.30 19.00	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 442324	8.15 9.30	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 380287	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 377868	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00 9.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien	—	10.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 832019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.00	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegaten 3, tlf. 4225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 51650	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.30
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svitthun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvarvs kapell, tlf. 849028 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1, tlf. 12238	8.00	10.45
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, IIa, tlf. 20220	6.00	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteim kirke, Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	10.30
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

De ringer - vi bringer!

BILLETTER OVER HELE VERDEN!

METRO REISEBUREAU A.S.

Karl Johansgt 31 inng Arbeidergt. - Tlf 33 32 43

FYRINGSOLJE

brukes av

- St. Olavs kirke
 - Bispegården
 - St. Josefs Institutt
 - Vor Frue Hosp. Nerveavd.
 - St. Dominikus kirke
 - Lunden Kloster
 - St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem
 - Sta. Katarinahjemmet
 - St. Pauls Kirke
 - Vår Frue Kirke
 - Marias Minde
 - St. Franciskusøstrenes Moderhus
 - Øyenklinikken
 - St. Josefs Hosp., Drammen
 - St. Torfinns Klinik, Hamar
 - St. Elisabeth Inst., Hammerfest
 - St. Theresia kirke, Hønefoss
 - St. Franciskus Hosp., Hønefoss
 - St. Magnus Kirke
 - St. Magnus presteg.
 - St. Olavs Kirke, Bispegården
- Oslo
- Bergen
- Lillestrøm
- Trondheim

Ved bestilling av olje:
 Oslo 683466 - Service: 565690

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO,

Urtegt. 29 11, tlf. 68 08 68, kontortid kl. 12-13 alle hverdager unntatt lørdag. Sosialkuratoren treffes etter avtale.

R.I.P.

Min kjære mann og min kjære far
 FINN VOGT

døde stille 7. november, styrket med Kirkens hellige nådemidler.

Be for hans sjelefred.

Solveig Vogt, f. Østbye.
 Øistein Vogt.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 16. NOVEMBER, 25. s. etter Pinse (i messeboken 6. s. etter Herrens Åpenbaringsfest): Ep. I. Tess. 1, 2—10. Ev. Matt. 13, 31—35. Mandag: Gregor, undergjøreren, bisk., bekj. Tirsdag: Peter- og Paulkirkens vigselfest. Onsdag: Elisabeth, enke. Torsdag: Felix, bekj. Fredag: Marias ofring. Lørdag: Cecilia, jomfru, mart.

SØNDAG 23. NOVEMBER, 26. (siste) s. etter Pinse (i messeboken 24. s. etter Pinse): Ep. Kol. 1, 9—14. Ev. 24, 15—35. Mandag: Johannes av Korset, bekj., kirkelærer. Tirsdag: Caterina, jomfru, mart. Onsdag: Sylvester, abbed, Torsdag og fredag: Ferialdager. Lørdag: Marias lørdagsmesse.

SØNDAG 30. NOVEMBER, 1. s. i Advent: Ep. Rom. 13, 11—14. Ev. Luk. 21, 25—33.

INGEN YTRE FRED UTEN INDRE FRED

Pave Johannes XXIII's første budskap

Den hellige Far, pave Johannes XXIII, rettet allerede dagen etter sitt valg det første budskap til verden. Paven talte på latin fra Det sixtinske kapell og begynte med å si: «I denne alvorlige stund, hvor paveverdigetens tunge byrde — etter det guddommelige forsyns utgrunnelige rådslutning og etter Vår uforglemmelige forgjenger Pius XII's død — er blitt lagt på Våre skuldre og tynger Vårt hjerte, går Vår inntrengende bønn til Gud om at Han i sin uendelige godhet må gi Vår svakhet styrke, opplyse Vår ånd og gi Vår vilje kraft.»

Den hellige far vendte seg deretter til medlemmene av kardinalkollegiet og mintes især dem som ikke hadde kunnet delta i konklavet. «Ennvidere vil Vi gi uttrykk for Vår faderlige og kjærlige velvilje overfor Våre biskopelige brødre som over hele jorden virker for Guds rikes utbredelse.» Pavens hilsen gikk der nest til alle prester, ikke minst til misjonærene, munkene og ordenssøstrene, samt til alle dem «som, på hvilken måte det så måtte være, støtter Kirkens apostolat. Alle velsigner Vi av Vårt ganske hjerte. Vi ber også til Gud for alle dem som er Våre barn i Kristus, men fremfor alt for de fattige og de lidende, og Vi ber Gud gi dem alle den fornødne hjelp og Hans himmelske trøst.»

I sin første hilsen mintes Paven også uttrykkelig de biskoper, prester og troende «som lever i land hvor den katolske religion ikke nyter noen, eller i alle fall en sterkt begrenset frihet, hvor Kirkens hellige rettigheter med hensikt blir trått under fot, hvor de respektive lands overhyrder enten er fordrevet, eller forhindret i utøvelsen av sitt embete.» Pave Johannes XXIII. forsikret at «Vi deler deres bekymringer og lidelser, og Vi ber Herren at Han må gjøre slutt på disse umenneskelige forfølgelser, ikke bare fordi de undergraver disse nasjoners ro og velferd, men også fordi de står i åpenlys motsetning til den moderne sivilisasjon og i skjærende motsetning til de forlengst ervervede menneskerettigheter. Måtte Gud opplyse disse nasjoners ledes ånd, måtte Han tilgi forfølgerne og unne også dem som kan glede seg over frihetens goder, stadig bedre og lykkeligere tider.»

Med en uttrykkelig adresse til Kirken i Øst ga Paven til slutt uttrykk for ønsket om at alle dem som er skilt fra Den hellige stol må vende tilbake til «den felles Fars hus». Han forsikret at de på ingen måte skulle tre inn i et fremmed hus, men derimot «i deres eget hus som er navnkundig og beriket ved deres forfedre og disses dyder.» Og endelig henvendte Paven seg til dem «som i alle land holder nasjonenes velferd og skjebne i sine hender»: «Hvorfor gjør man da ikke på en rettferdig måte definitivt slutt på alt hat og alle stridigheter? Hvorfor benytter man stadig menneskeånden og nasjonenes rikdommer til fremstilling av mord- og ødeleggelsesvåpen i stedet for å høyne levestandarden og alle samfunnsklasser? Vi er klar over at gjennomførelsen av disse oppgaver møter alvorlige og vanskelige problemer. Men de må løses selv om det krever store ofre, for det gjelder det største av alt, det som er nær forbundet med hele menneskehetens ve og vel.»

Fra Det sixtinske kapell til Peterskirken loggia

Med Michelangelos majestetiske kuppel i bakgrunnen, står Det sixtinske kapell nesten på høydelinje, men med en ytre arkitektur som i enkelhet og renhet danner en slående kontrast. Det skjuler imidlertid et kunstens tempel, der også Michelangelo dominerer med sitt geni. Et prosaisk ovnarrangement formidler ved pavevalg resultatene, som de ærverdige kardinaler er kommet til, med røksignaler i svart og hvitt. De stiger opp fra en slank skorstenspipe som permanent er montert på veggen som vender ut mot Petersplassen. I tre dager hadde denne gang store mengder fulgt valgforløpet fra plassen med øynene rettet mot Capella Sistina. Endelig, om ettermiddagen tirsdag 28. oktober, steg den hvite røken opp fra ovnsipen — valget var et faktum.

Pavens første budskap sluttet med en inntrengende fredsappell. Verden roper på fred, den vil rettferdighet, fred og samhold. Men man kan ikke gi verden den virkelige fred uten at man først har gitt den den indre fred. «For det kan ikke eksistere en ytre fred hvis denne ikke er en frukt og et resultat av den indre fred. Derfor er religionen en uomgjengelig nødvendighet for fredens gjenopprettelse. Måtte de som avviser Guds navn, som trår Hans hellige rettigheter under føttene og som med forbrytersk dristighet forsøker å kvele fromhetsfølelsen i menneskehjertene ikke glemme denne sannhet. Som et pant på den sanne og virkelige fred og på alle de andre himmelske gaver meddeler Vi dere alle med inderlig kjærlighet den apostoliske velsignelse, Urbi et Orbi.»

KRONINGSDAGEN

En folkemengde på hundretusener, samlet på Petersplassen og tett i tett nedover Via della Conciliazione, kom med et tordnende bifall da den 84-årige kardinal Nicola Canali plaserte den tredoble juvel-besatte krone på pave Johannes XXIII's hode. Den høytidelige handling fant sted tirsdag 4. november kl. 13 på loggiaen foran Peterskirken høyt over mengden. Det var den samme balkong den nye Pave steg ut på like etter at han uken i forveien var blitt valgt til pave Pius XII's etterfølger.

All høytidelighet som Den katolske kirke ønsker å omgi det åndsmajestetiske hyrdeprimat med, var mønstret for kroningsseremonien, som er enestående i sitt slag i hele kristenheten. Men det fantes også ydmyke trekk ved seremonien. Tre brødre, en søster og tallrike nevøer og nieser av den nye Paven var tilstede i sine enkle klær. De sperret øynene opp i ærefrykt og gråt av bevegelse mens deres slektning, den tidligere kardinal Angelo Giuseppe Roncalli, gikk igjennom de omstendelige seremonier og ritualer som hørte med til kroningen.

Det endelige klimaks på seremoniene — selve kroningen — kom først fire og en halv time etterat høytideligheten var innledet med messe ved alteret over apostelfyrsten Peters grav tidlig på formiddagen. Og for første gang i historien kunne millioner av européere følge en pavekroning på fjernsynskjermen.

Den nye Pave optrådte hele tiden rolig og verdig, av og til smilende. Stemmen hans var klar og velklingende

En for en trer kardinalene frem, iført sine kapper med slep, og beviser sin hengivenhet overfor den nyvalgte Pave.

Telegrafiske hilsener

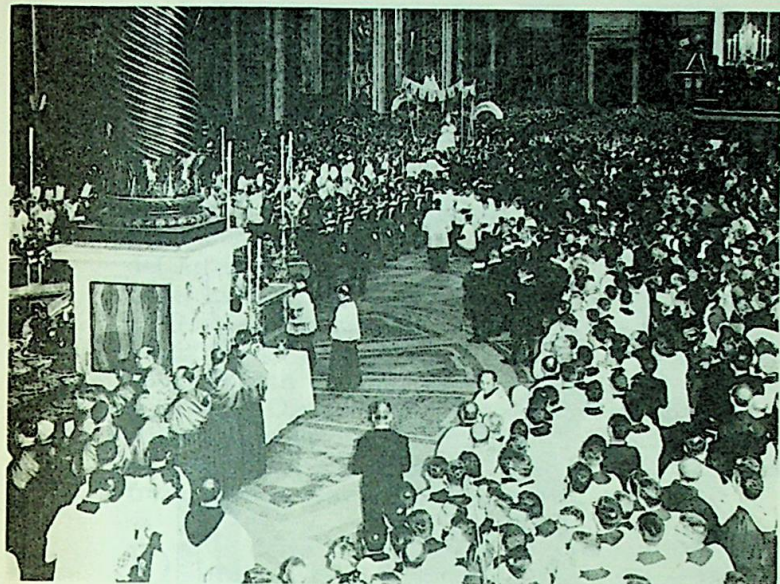
Så snart valget av Pave Johannes XXIII var kjent, sendte Hs. Høyærv. biskop dr. Mangers dette telegram til Hans Hellighet:

Presteskap og alle troende i Oslo Katolske Bispedømme takker Gud og sender sin nye felles far forsikringen om sin dypeste hengivenhet.

Følgende svar innløp 31. oktober til Biskopen:

Den hellige far takker hjerteligst deg og din hjord for den kjærkomne hilsen dere har sendt i anledning av hans valg, og velsigner dere med inderlig kjærlighet.

Benedetto Tardini
Prosekretær.

Et oversiktsbilde fra St. Peterskirken, da Johannes XXIII i prosesjon føres til hovedalteret for å frembære sitt første hellige messeoffer som Pave.

under hele den lange messen og da han sendte hilsener til det katolske hierarki verden over. I sin tale nevnte han de alvorlige tider menneskeheten gjennomlever, og la ettertrykkelig til:

«Det er de som venter at paven skal være statsmann, diplomat, vitenskapsmann, organisator av samfunnslivet eller kort sagt, en hvis sinn er åpen for all slags fremskritt i det moderne liv, uten noen unntagelse».

Han sa at han betraktet sin oppgave som «hyrde for hele hjorden».

«Alle de andre menneskelige egenskaper — lærdom, diplomati, iakttagelsesevne og takt, organisasjonsevne — kan forskjønne og fullstendig gjøre en paves lederskap, men de kan ikke på noen måte erstatte hyrdegjeringen», sa Den hellige far.

Etter høytideligheten i Peterskirken skulle kroningsseremonien foregå på loggiaen foran kirken. Paven ble ledsaget ut av kirkerommet av en betagende prosesjon, med bæreren av den trekronede tiara i spissen.

Tiaraen bæres bare ved høytidelige anledninger. I sin nåværende form skriver den seg fra pave Bonifacius VIII's pavetid, i 1294.

Bak Paven skred hans kardinaler iført sine purpurkapper. På hver side av Pavens trone sto hans adelsgarde. Mens prosesjonen skred langsomt frem spilte Det Sixtinske kors sølvbasuner «Tu es Petrus» (Du er Peter), som ble komponert for mange hundre år siden av Palestrina.

Den veldige menneskemengde begynte å juble da den gamle kardinal Canali tok kronen i hendene og plaserte den på Pavens hode. Paven reiste seg så langsomt og lyste velsignelsen «Urbi et orbi» — pavenes tradisjonelle velsignelse av byen Roma og verden. Folkemassen forholdt

seg stille under hans resitasjon, som ble gitt med fast, kraftig røst.

Et flagg med pave Pius XII's våpensegl — en due med et oljebland i nebbet — hang over den sentrale balkong. Man hadde ikke rukket å få ferdig et flagg med den nye Pavens segl. Pave Johannes' våpen som tidligere patriark av Venezia bar ordene «Fred og lydighet».

Paven gjorde langsomt tegn over folket og lyste så den apostoliske velsignelse. Etter det avsluttende «Amen» løftet det velkjente ropet seg vedvarende fra mengden: «Viva il Papa — Paven leve!»

Pave Johannes XXIII på bærestolen i St. Peterskirken.

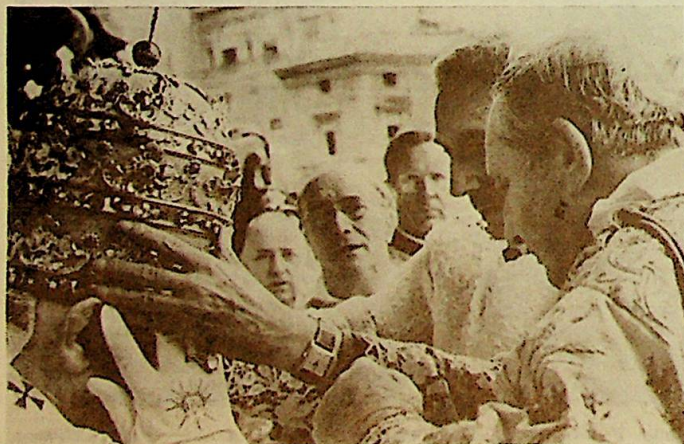
Vår takk og bønn for vår nye hyrde på Petri Stol

Sammen med hele den katolske verden ble høytideligheter også i våre hjemlige kirker og offentlige kapeller holdt på søndagen etter pavevalget og på selve kroningsdagen.

Hovedhøytideligheten ble holdt i St. Olavs kirke i Oslo tirsdag 4. november kl. 19, kroningsdagen. Det gul-hvite paveflagg hadde hele dagen valet på stangen i kirkens tårn, og lenge før høytideligheten tok til var kirken fullsatt, slik at de fleste til slutt måtte ta til takke med ståplasser. I de første benkerader satt en fyldig representasjon fra Corps Diplomatique, ellers var ingen reserverte plasser, og ingen offisielle innbydelser var utsendt. Det skulie likevel vise seg at de femhundre programmer som var laget for anledningen, ikke strakk til. Kirken selv var pyntet til fest, og sangkoret med *Rolf Østbye* som dirigent og organist var møtt fulltallig opp. I Hans Høyververdighet biskopens og sogneprestens fravær ble altertjenesten forrettet av pastor *I. Hansteen Knudsen*, assistert av kapellanene pastor *Lars P. Messel* og pastor *A. Hæck*. Til stede i koret var videre dominikanerpater *Finn D. Thorn*, fransiskanerpater *Arno Gerritsma* og pastor *P. Gáspár* (Stockholm).

Høytideligheten ble innledet med «*Love den Herre*» (unisont), hvoretter kirkekoret fremførte mottetten «*Tu es Petrus — Du er Peter*». Da så mange fra fremmede nasjoner, ikke minst fra de latinske land, var til stede, ble til den norske preken føyet en kortere på engelsk og på italiensk. Til tonene av Mozarts «*Ave verum*, sunget av kirkekoret, ble Alterets hellige sakrament utstillet med tilsluttende sakramentsbønn. Så tonet Schuberts «*Ave Maria*» underskjønt fra orgeltribunen, fremført av den verdenskjente sopranen, *Santa Chissari* fra det italienske operagjestespill i Oslo, akkompagnert av *Rolf Østbye*. Mektig klang deretter «*Te Deum*» med tilsluttende bønn på norsk for Den hellige far. Sakramentsalmen «*Tantum ergo*» ble sunget unisont før den sakramentale velsignelse, og som en naturlig avslutning ble sunget på latin den gripende vekselssang «*Christus vincit, Christus regnat, Christus, Christus imperat*» — Kristus seirer, Kristus styrer, Kristus, Kristus råder».

Hans Eminense kardinal Nicola Canali (helt t.h.) har satt den trekronede tiara på den nye Paves hode. Hans sidemann, pavelig seremonimester monsignore Enrico Dante, tilpasser siden insigniet, som bildet viser.

Santa Chissari akkompagnert av Rolf Østbye fremfører Schuberts «Ave Maria».

«TE DEUM LAUDAMUS»

PASTOR I. HANSTEEN KNUDSENS FESTPREKEN
I ST. OLAVS KIRKE

«*Te Deum laudamus* — Vi priser deg, Gud.» Med «*T* denne ærverdige lovsang — skrevet av kirkefaderen Ambrosius — løfter i dag den katolske verden og mange andre med den sin takk til Gud for at Han i sin visdom har gitt Kirken på ny en synlig stedfortreder på jorden for sin Sønn, Jesus Kristus, vår øverste Hyrde, vår Frelser. *Jesus Kristus*, selv synlig til stede i Alterets hellige sakrament, vil også motta vår takk i toner og ord for at Han er blitt sitt løfte tro til den Kirke som Han grunnla og, før sin avskjed, overlot til sine apostler med disse ord: «Jeg vil være med dere alle dager inntil verdens ende». Med Petri og hans etterfølgeres jordiske overhyrdeembete forente Han derved for alltid seg selv som den *guddommelige gode Hyrde* Han alt hadde vært for dem. Faderen hadde anbetrodd Ham. I dette ligger da også vår trøst forankret: Vi ser i hver av Hans stedfortredere den *gudvalgte* hyrde, lærer og styrer — all menneskelig skrøpeligheit til tross, som også de må bæres med.

Svimplende i sitt alvor må dette gudvalgte embete føles for den som kalles til det, — det største og tyngste som er lagt på et stakkars menneskes skuldre. Det vidstrakte ansvaret hans kan nok de mange omkring ham avlaste ham for på det *praktiske* plan. Og på det åndelige plan kan han finne gode og vise råd hos sine tillitsmenn. Men for Petri etterfølger gis det ikke — som for oss andre — noen øvre jordisk instans han kan appellere til på noe plan overhodet

når hans siste rådslutninger skal fattes eller prøves. Han står der alene med sin guddommelige Oppdrags-giver som eneste øvrighet. For Gud alene skal han svare, Ham alene skylder han den fulle lydighet. Han har ikke Mesterens bryst å lene seg til — som Johannes evangelisten hadde det når kjærligheten, rådvill-heten eller trettheten brant i ham. Nei, hyrden på Petri Stol må da løfte seg opp til det ulegemlige lene hos Mesteren i *ånd*. Og hvor viss hans tro enn er på det løftet som ble gitt hin gang til Peter, hvor stor nåde, hvilket privileg, hvilken styrke og hvilken pant på Guds egen varmende kjærlighet dette løftet enn innebærer: for oss, som har fått en så meget enklere oppgave, kan en paves stilling ikke annet enn synes *svimlende*. Og det er vel nettopp det som skaper i oss slik en inderlig tilknytning og ærefrykt til *mennesket* på Petri Stol, slik at vi våger å kalle ham med det fordringsfulle navn: *Vår hellige far*.

Det er dette vi bør ha for vårt indre blikk når vi i aften er samlet for å takke Gud for at Han har verdiget seg å gi Kirken og verden en mann som svarer til det mål som vår Gud i himmelen og vi hans barn tiltenker den som skal bære dette høyeste apostoliske ansvar til Guds ære videre inn i tiden. Ennå faller det oss vanskelig å løsrive oss fra Pius XII's lysende skikkelse på den Apostoliske Stol. Å ta hans arv opp kan ikke bli lett. Det er visselig også derfor den Hellige Ånd har ledet kardinalene til samling om en mann som i kraft av lang erfaring i Kir-kens tjeneste, med sin enkle og ekte fromhet, med sitt sikre grep i ulike situasjoner og med sine eminente kunnskaper — særlig i sprog av både østlig og vestlig tunge — skulle ha så mange forutsetninger for å kunne føre videre forgjengerens så anerkjente gjer-ning, *uten nølen*. En lykke er det da også for oss å se hele verdenspressen, der Guds rike interesserer, hilse valget av kardinal Angelo Giuseppe Roncalli med slik udelt glede.

Vår nye Hellige Fars personalia kjenner dere alle-rede. Og også det navn han valgte — *Johannes*, et vakkert og kjært navn for enhver kristen. Men hans fremtid som Pave ligger i Guds uransakelige råd. Det er derfor vi her i aften sammen med det å *takke* også skal forene oss med hele Kirken i *bønn* om at Pave Johannes XXIII. må få opplysning og kraft til å bli en hyrde for Kristi Kirke på jorden etter grunnlegge-rens eget hjerte.

Pavevalget

Originalbilder i størrelse 18x24 er utlagt til gjennomsyn (evt. bestilling à kr. 6.00) i St. Olavs ekspedisjon i dagene fremover.

Domenico Aiello:
Italiensk grammatikk
(96 sider)

Aschehoug, Oslo, 1958
Kr. 6.40

En kommentar til pavevalget

Nedenstående lederkommentar står å lese i «Vår Kirke» (8. 11. 58) som utgis av Oslo In-dremisjon.

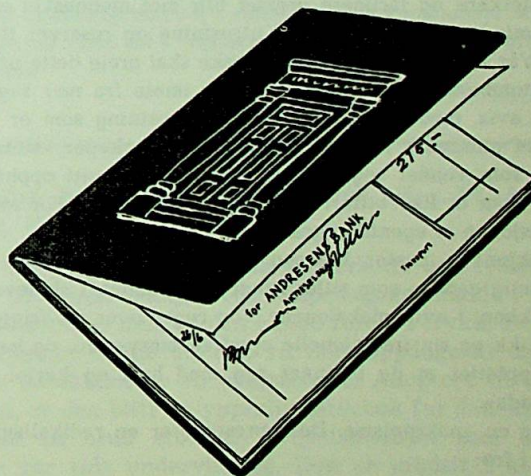
Valget av pave Pius XII's etterfølger var imøtesett med stor spenning, ikke bare blant de over 450 millioner som står tilsluttet denne kirke, men vidt utover alle grenser. Den politiske splittelse i verden, Romerkirkens problemer i forbindelse med de grener av kirken som befinner seg bak jernteppet, virvaret av storpolitiske problemer i det hele, gjør valget av denne kirkes overhode til en begivenhet av vidtrekkende betydning.

De 51 kardinaler hadde vanskelig for å enes, forstår vi etter de mange feilslåtte voteringer. Der var altså ingen desidert kandidat til det høye embede. Og når de så tilslutt valgte den 77 år gamle kardinal Angelo Giuseppe Roncalli, kan dette vanskelig tolkes som annet enn en kompromiss-ordning — og en foreløbig utsettelse. Men at den nye pave må være en betydelig personlighet, kan det på den annen side ikke herske tvil om. På bakgrunn av hans herkomst er hans karriere et eventyr, selv om det ikke byr på de store sensasjoner.

Valget av Roncalli skyldes vel ikke minst den innsikt han har ervervet seg som Vatikan-diplomat. En rekke år har han tjenestegjort i de øst-europeiske land.

Når han nå har tatt navnet Johannes som pavenavn kan man ikke unngå å tenke at han må se som sin store oppgave i en oppreven, vanskelig tid med store motset-ninger, å gjøre sin gjerning under det tegn som er karak-teristisk for kjærlighetens apostel.

Ved DÅP eller KONFIRMASJON

En BANKBOK er
DEN BESTE GAVE

ANDRESENS BANK
ARTIESELSKAP
OSLO

BLIKK på TIDEN

Ved Fr. Candidus .

FARLIG FEBER

■ «Et følsomt termometer» kaller pastor John Johnson («Morgenbladet» 31. oktober) tenåringene, og med det mener han at deres problemer i virkeligheten er symptomer på en svikt som de ikke selv er skyld i, men som kommer fra det samfunnet de er en del av. Nå har det vel alltid vært problematisk å være ungdom, og blir aldri annet. Men når ungdomsproblemene, de som slår inn i ungdommen og de som slår ut mot samfunnet, tar de dimensjoner som vi ser, nesten overalt i den vesterlandske bykulturen, så er det et sykdomstegn. Ikke først og fremst hos ungdommen, men hos foreldregenerasjonen:

«Saken er at den sykdom, som dette meget følsomme termometer registrerer, med rette kan kalles åndelig hjemløshet. Som navnet antyder er det en mangelsykdom. Den er uhyre utbredt og har nu vart såvidt lenge at den begynner å virke med en viss tyngde. Det begynte med en frisk og modig frigjøringskamp i 80-årene. Kampen gjaldt en underlig og lite tiltalende kombinasjon av kristendom, reaksjon og sosial urett. Kampen ble ført til seier. Våre største navn er knyttet til den. Men også den kapte sin dogmatikk: Vantroens. Den skapte sin tradisjon, sine rane. Alt og alle skulle frigjøres fra alt som smakte av autoritet. Slik gikk det til at det som begynte som modig kamp for frihet, fortsatte lenge etter at alle autoriteter var satt på plass og vel så det. Resultatet er blitt, ikke frihet, men den karikatur av den som med rette må kalles løshet. Denne løshet er en av hovedbestanddelene av folkesykdommen åndelig hjemløshet.

Den annen er manglende trygghet. Meget er ryddet av veien. Lite er satt isteden. Spør det moderne menneske: Er det noen mening med livet? Intet svar. Nyttir det eller er det igrunnen håpløst? Intet svar. Er det noe som er absolutt rett og absolutt urett? Intet svar. Er mennesket tilsist et ansvarlig vesen? Intet svar.»

Jo sterkere og farligere presset blir mot mennesket utenfra, desto mindre har det av indre utrustning og reserver til å stå imot: Vår tids gjennomsnittsmenneske skal greie dette umulige: å se atombombenes trussel grine seg imøte fra nær sagt hver eneste avis, med en sjelelig arv og utrustning som er tynnet ut til et minimum. Ikke underlig om tiden skaper «sinte unge menn» som vender seg mot sitt miljø og mot sitt opphav i et opprør som er like bittert som det er urettferdig. For foreldregenerasjonen er egentlig også ofre.

Ennskjønt — pastor Johnson tar hardt på «den solide blokk av åndelig gamle» som sitter rundt om i landet, i skolevesenet, i politikken, i avisredaksjonene, «og ruger over sin frigjøringsdogmatikk og sin tradisjonelle oppdragelsesvantrø, og har ennå ikke oppfattet at de befinner seg med hest og karjol på en autostrada».

De er en anakronisme. De representerer en radikalisme som er gått i frø:

«Det har hendt før i historien at stillingen har vært kritisk. Og den store åndelige fornyelse er kommet. Den kan komme ennå. Men først må vi våge å være ærlige og se og innse hva vi har gjort og hva vi ikke har gjort. Ungdommen skråler i våre gater. Tomheten tuter. Det er vår tomhet.»

BLADET FRA MUNNEN

■ I debatten om statskirkeordningen har der flere ganger fra visse kirkelige hold vært gitt frimodige tillitserklæringer til den vidtgående myndighet som denne ordningen legger i hendene på tilfeldige folkevalgte. Saker av indre kirkelig natur

og av største betydning for kristenlivet i landet underlegges personer som — bortsett fra deres personlige menneskelige hederlighet og politiske fortjenester — kan ha mer enn våge forbindelser med kirke og kristendom og temmelig sviktende forestillinger om hvilke verdier de står for.

Tilliten til dette eiendommelige systemet, som er en kirkeordning for eneveldet snarere enn for velferdsstaten, kommer i et noe avslørende lys gjennom et interessant intervju som «Arbeiderbladet»s medarbeider Bj(ørn) G(abrielsen) har hatt med tidligere kirke- og undervisningsminister Lars Moen (1. november). Der kan landets geistlige embetsmenn og troende kirkefolk lese følgende uttalelser av kongerikets høyeste politiske instans i kirkelige saker gjennom en rekke etterkrigsår:

Lars Moen — kirkeminister med irisprog. (Tegn.: Randi Monsen.)

«— De hadde jo mye med prester å gjøre den gang De var kirkeminister. Lærte De ikke noe av dem?

— Jo, jeg lærte mye. Og jeg må si som sant er, at jo mer jeg hadde å gjøre med kirkehøvdinger og kirkepolitikere, dess bedre forsto jeg dem, og dess dårligere likte jeg både dem og mye annet av det de før med.

— Kanskje det var best at stat og kirke skilte lag?

— Nå ja, jeg er jo nærmest hedning jeg, så jeg får passe kjeften min. Men jeg kan vel si så mye som at jeg rent prinsipielt er imot at den verdslige staten skal ha en kirke og at en verdslig nasjonalforsamling skal gjøre vedtak om hva slags religion det enkelte menneske skal ha. Det smaker av tvang.

— Det går jo an å melde seg ut av kirka.

— Ja ja, men det er ikke så lett alltid. Og det kan få følger for dem som gjør det.

— De er fritenker, skjønner jeg?

— Jeg håper det. Presteskaperet greidde en gang å gjøre den høyeste menneskelige evne, den frie tanken til et skjellsord: Fritenker! Men det gjelder ikke lenger. (...)

— Hva vil De sette istedenfor kirken?

— Jeg synes vi burde gjøre som de har gjort i De forente stater, der de har fått inn i grunnlova at religionsundervisning i statens skoler ikke er tillatt og der ingen statskirke finnes. I England har de også bekjennelsesfri religionsundervisning i alle offentlige skoler. Men vi, hva gjør vi? Styrker pålegget om kristendomsundervisning i skolelovene, det gjør vi.

— De tenker på proposisjonen om ny skolelov, der Stortinget vil gå lenger enn departementet og styrke påbudet om kristendomsundervisning?

— Ja, blant annet på den. I paragraf 1, som er formålsparagrafen, er jo kristeligheten i skolene slått fast. Hvorfor da gjenta det senere. Men — kirka er jo vant til å få både i pose og sekk, jeg har litt erfaring om det.»

FILM I KIRKEN

■ Fra Rom er der nylig sendt ut temmelig strenge forskrifter når det gjelder fremvisning av film i de katolske kirker. Selv når filmen har en oppbyggelig eller karitativ karakter skal den ikke kunne fremvises i en kirke. De kirkelige myndigheter er åpenbart, med dette og en rekke lignende påbud og forbud, ute for å verne om kirkehusets sakrale karakter, som et rom viet til Guds sakramentale nærvær, til Ordets forkyndelse og til de kristnes kultus og felles trosmanifestasjon.

Nå får vel kirkehuset en noe annen tolkning på luthersk grunn, blant annet er den jo ikke for protestanter et sakramentshus for Kristi uavbrutte nærvær i Eucharistien. Allikevel forbauser det, når den lutherske geistligheten også på dette punkt klarer å dele seg i skarpe motsetninger, i forbindelse med filmopptakene til Axel Kielland's drama «Herren og hans tjenere».

Kan kirker overhodet stilles til disposisjon for filmopptak? Etter vår mening bare når disse filmopptak forlenger kirkehusets funksjon — dvs. proklamerer Kirkens budskap. Under den synsvinkel er filmopptak i katolske kirker verden over hyppige, uten det forbehold som har vært nevnt i debatten herhjemme: At kirkelige seremonier ikke skulle kunne reproduseres med opptaket for øye.

En skulle tro at det springende punkt her og nå var dette: Kan Kielland's skuespill over Helandersaken og helvetesstriden ansees for «en forlengelse av kirkehusets funksjon», og altså ha krav på kirkelig medvirkning eller forekommenhet?

Den lutherske biskopen i Oslo har svart nei på dette spørsmålet, og det er det vanskelig å fortenke ham i. Kielland's drama rører ved opprivende kontroversspørsmål i norsk protestantisk kristendom, og lager litterære hypoteser over en tragisk rettsak som delvis har tjent som et arsenal mot den lutherske kirken i et naboland. Hvis ordet kirkefred har noen mening, så burde den her ha vært markert med en stengt dør. Den dårlige samvittighet over andre stengte kirke- og bedehusdører overfor kulturlivet og kunsten kan imidlertid åpenbart spille både menighetsråd, sokneprester og biskoper de leieste puss. Vi kjenner ikke gjennomsnittstallet for kirkesøkende en vanlig søndag i Vang på Hedmark, men det ligger vel neppe i overkant av lands-gjennomsnittet 2,7 %. Den fullpakke kirke og den nyfikne menighet under Arne Skouen's projektører burde derimot kanskje gitt soknepresten opplevelsen av en trist kontrast mellom det profane og det sakrale, mellom sensasjonen og livet. Det tjener de lutherske biskopene til heder at deres flertall så blankt nei. Selvom det ble uten virkning.

FORSENT

■ «Må vi alltid komme forsent?» — dette spørsmålet stiller den sør-afrikanske forfatteren Laurence van der Post i sin lille, men innholdsrike bok om krigsfangenskapet i Malaya, «Skyggen av et gitter» (Cappelens «Upopulære»). Om den, og omkring den, skriver Ba Børresen («Vår Kirke» 1. november) noen enkle og sanne ord. Overallt — i medmenneskelige forhold — er menneskehjertet for sent ute: Fra familiesellen opp til de store gruppene av raser og nasjoner prøver vi de andre mulighetene først — kald beregning, løgn, aggresjon. Derfor blir det forsent. Vår eneste egentlige ressurse — hjertelaget, kjærligheten — kommer ikke til før de andre mulighetene er uttømt og har forvandlet menneskesinnene til en avsvidd branntomt.

Van der Post lar sin venn Lawrence skildre hvordan han dypest i seg ville gi en dødsdømt japansk offiser og krigsforbryter tilgivelsen og forsoningen. Men hans overflate-jeg, hevnen, soldat-æren, menneskefrykten står vakt ved hjertedøren og slipper ikke denne impulsen ut. Han forlater retterstedet i bil, og kort etter — da han hører hanen gale i en malayisk landsby — skjønner han at det han gjorde var et forræderi mot håpet i mennesket. Han vender tilbake, men da er japaneren allerede hengt:

«Det som fremdeles plaget Lawrence var at han kom forsent med det. Han hadde jo ikke bragt det i fullkommen kjærlighet, nemlig med tapet av sin egen selvaktelse. Hanegalet fra malaylandsbyen lød fremdeles i ørene hans denne desemberdagen hvor han får se landsbykirkens spir tegne seg mot aftenhimmelen.

For meg blir «Skyggen av et gitter» en preken om det kristne budskapet som ble gitt forsent. Lawrence ville ikke omskape en hel verden. «Men, sier han, et enkelt, ensomt, uerfarent hjerte måtte forandre seg — vil så ikke alt det øvrige følge?» Slik tenkte han, og så galte hanen, og så var det forsent.

Men vi behøver ikke reise gjennom bokens verden til østen og krigen der for å finne en slik problemstilling. Vi har vel alle noen vi synes vi kom forsent til. Og vi kommer vel stadig forsent med budskapet. Fordi vi er mere opptatt av å forandre andres hjerter, istedenfor som Lawrence, å få se at det er ens eget hjerte som trenger å omskapes på nytt og på nytt.»

KRAFTIG KOST

■ Kinodriften er i Oslo et kommunalt monopol. Det medfører ikke bare fordeler. Men det burde i hvertfall ha den fordel at myndighetene foregikk med et godt eksempel når det gjelder renslighet, smak og ansvarsfølelse.

Nylig ble en film — gjennom ekstra-annonse i stort format — anrettet med følgende «appetitt-vekkende» sitat fra en anmelder:

«Alt det som Hollywood av «moralske» grunner må gi avkall på, er samlet her. Dekolleteerte damer i umotiverte masser (!), og lik som spiller fremtredende rolle lenge efter den grusomme død er inntrådt. Sikkert er det at stemningen truet med å løfte taket.»

Dagen efter premieren ble selvsamme film slaktet av Oslo-kritikerne, som ellers kan tåle temmelig «tøff» kost. Hos «Aftenposten»s erfarne kritiker «Rey» (Reidar Lunde) får anmeldelsen form av et usedvanlig kraftig angrep på kinodirektørens disposisjoner:

«Folk flest er kanskje ikke klar over at vi — når det gjelder film — har to «sensur-instanser» her i landet. Den ene er Statens Filmkontroll, den annen er de enkelte kommuners kino-sjefer. De er så å si enerådende i spørsmålet om hvilken film som skal opp på hvilken kino — og til hvilken tid. Med andre ord, de behøver ikke å sette opp alt som Statens Filmkontroll slipper igjennom.

Kinodirektør Engh — vet De hva jeg har lyst til? Jo, slippe alle disse bandittene, disse slåsskjempene og råtassene løs på Dem en gang. La dem bruke alle sine sjofle tricks, slå så kjeven knaser under knokene, sparke og spenne — i maven, i skrittet, hvor som helst bare det gir et søkk i lydbandet og folk begynner å vemmes over det de ser. Heise en fattig stakkar opp igjen — og slå ham ned, ikke én gang men fire, fem, så lenge det er liv i den bylten de denger løs på. Og alt sammen selvfølgelig uten at det er annet enn råskapen som teller. Så skal De se hvor morsomt det er.

Ingen har noe imot et reall slagsmål hvis det er et nødvendig ledd i en kunstnerisk-dramatisk handling, hvis det er artistisk gjort eller hvis det er en ren og skjær parodi. Men vi er lut lei disse sjofle filmene hvor råskapen bare er business og spekulasjon. Filmer av elendig kvalitet og med en moral under null.

Arnljot Engh — De har det i Deres makt å stanse dem.

Dette er siste varsel!»

Det er unektelig skrevet i sinne. Men de kommunale myndigheter gjorde visst vel i omsider å oppdage at der er et grunnlag for sinnet.

Fr. Candidus.

Katolsk Katekismus, Bind I, dansk. 98 s. St. Ansgars Forlag, København.

Det var et prisverdig tiltak å oversette den tyske katekisme til dansk. Mange religionspedagoger hadde i mange år arbeidet med den, til den i 1955 forelå i trykk. Den som ikke kjenner denne utgave, vil ikke oppdage at den nye danske katekisme er en oversettelse. Adoptert til danske forhold, er den blitt en ypperlig skolebok for danske barn, velegnet til bruk etter de arbeidsmetoder som kjenne-tegner vår tids undervisning. Den er inndelt i kapitler, hvert med en kort innledende fortelling fra det Gamle eller det Nye Testament, en forklarende tekst, spørsmål med svar til utenatlesning, skriftsteder og oppgaver. En del bilder illustrerer teksten. En skulle ha ønsket å ha for seg hele katekismen under ett, men i betraktning av de mange vansker som en oversettelse av en skolebok medfører, var det nærliggende å utgi den i deler. Imidlertid vil den, så vidt vi vet, senere foreligge samlet.

F. J. F.

Kirkejubileum i Haugesund

St. Josefs kirke i Haugesund.

En uke etter innvielsen av bispedømmets nyeste kirke i Tønsberg, feiret den første i rekken som er bygget i biskop Mangers virketid, sitt 25-års jubileum.

Det var ikke noe tilfeldig at St. Josefs Kirke i Haugesund skulle bli den første. Pater J. Mangers hadde jo vært sogneprest der siden kapellet ble innviet den 25. mars 1926, og han hadde mange ganger erfart at kapellet var

Pater blant kannibaler

Andrè Dupeyrat: 21 år blant kannibaler. 184 s. med illustrasjoner. Stabenfeldt Forlag.

Forfatteren er den franske pater Dupeyrat som i 21 år har arbeidet som misjonær blant innbyggerne i Ny Guinea. I forhåndsreklamen står det at forfatteren har opplevd ting som ingen hvit mann har fått del i tidligere. Forventningene er derfor store når man åpner boken. De blir virkelig innfriet. Det er rent ut *fantastisk* hva pateren har sett og opplevd. Men det er også grufulle ting vi får høre om, som kannibalfester og barneofre til den «papuanske Molok». Dette viser hvor viktig den kristne misjon er blant de ville folkeslag som lider under diabolske makter og trollmennenes trusler.

Der er også vakre kapitler om de innfødtes skikker og levesett, og et henrivende kapittel om de skjønne paradisfugler som bare finnes på Ny Guinea. Pateren sluttet vennskap med alle de stammer han besøkte i papuenes land, og særlig var vennskapet rørende mellom pateren og den tidligere kannibalhøvding Golopui.

Boken er pent utstyrt med fotografier, og prisen er meget rimelig, så dette blir *manges* julebok.

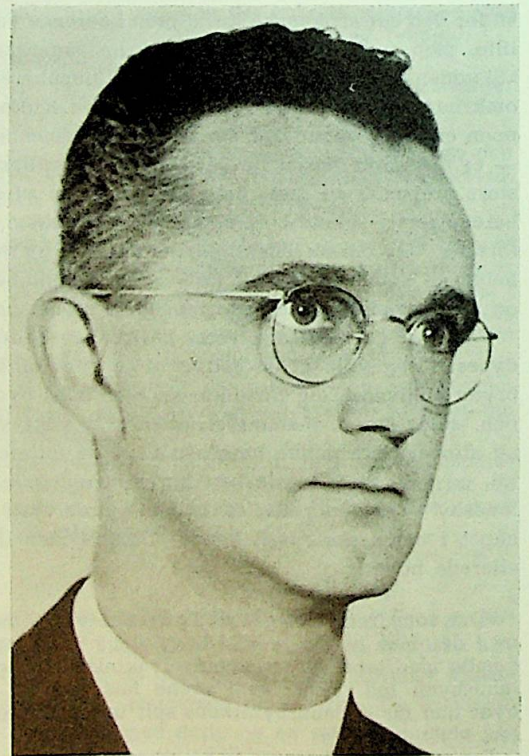
Lars Paul Messel.

altfor lite. Pastor H. van der Vlugt fikk da i oppdrag å bygge kirke. I august 1933 ble grunnstenen nedlagt, og tre måneder senere, den 3. november, kunne menighetens tidligere sogneprest, biskop Mangers, innvie kirken.

Kirkens 25-års jubileum ble en stor begivenhet. Sogneprest dr. G. Vranken hadde sørget for at jubileumsbarnet fikk ny regntett drakt eter 25 års trofast tjeneste. Og det ble ikke bare med denne beskyttelse mot værelementene: kirken er også blitt meget vakrere enn den var. Den ble malt både inn- og utvendig, grøntarealet rundt kirken ble bedre tilrettelagt, belysningen ble ideell, og det ble rettet på de uheldige farger i glassvinduene, slik at hver haugesunder nå med rette kan være stolt av kirken.

Hele menigheten møtte opp til jubileumsmessen søndag 2. november. Høytideligheten ble kombinert med meddelelsen av Fermingens sakrament til fem konfirmanter. Den fullsatte kirke opplevde en skjønn messe, hvor Hs. Høyærv. biskopen forrettet, assistert av sogneprestene F. J. Fishedick, Oslo, P. Bzdyl, Hønefoss, A. Castricum, Oslo og St. Josefs menighets egen sønn, sogneprest Otto J. Hanssen, Kristiansand. Koret ble ledet av menighetens sogneprest, med søster Adelheid ved orgelet. Biskopen talte ut fra teksten: «Jeg ble glad da det ble sagt til meg, vi skal gå opp til Herrens hus».

Etter meddelelsen av Fermingen var det fellesfrokost i foreningslokalet. Det ble dikt (ved Lars Eskelands datterdatter, Martha Slettebø) og sang, en oppmuntrende tale fra biskopen til konfirmantene og menigheten, og takketale fra menighetens sogneprest. Takket være St. Franciskussøstrenes innsats var arrangementet enestående og stemningen deretter.

Dr. theol.
Gerard
Vranken,
som siden
1951 har
vært menig-
hetens drif-
tunge sogne-
prest.

Til aftenens Kompletorium, som ble bedt på norsk, var også mange møtt frem, til tross for det dårlige vær.

Mandag kveld ble det holdt høytidelig requiemmesse med tale av pater Hanssen for alle som i livet ble kalt til St. Josefs Kirke, fordi den var «Guds hus» og «Himmelens port» for dem.

A. C.

VOR FRUE HOSPITAL

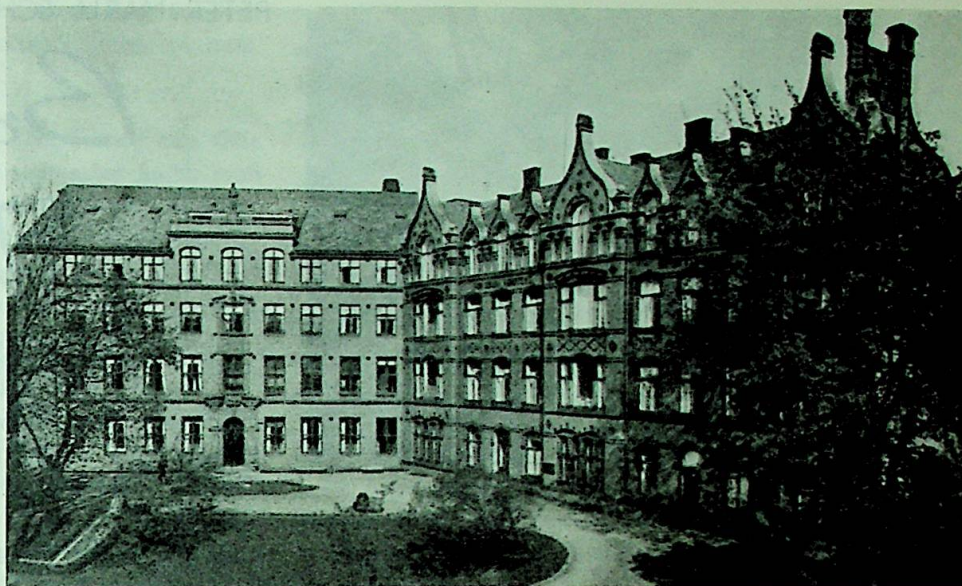
i Oslo

1883 - 1958

75 år

21. november

Hospitalet
sett fra
Ullevålsveien.

Fredag 21. november kan vårt første katolske sykehus i landet, *Vor Frue Hospital* i Oslo, feire sitt 75-års jubileum. Vi ville gjerne ved denne anledning ha viet hospitalets historie og velsignelsesrike gjerning gjennom alle disse år en langt lengere omtale enn den som her følger. Men vår spalteplass i dette nummer er allerede så sprengt, at vi blir nødt til å holde oss til bare noen nøkterne data og tall. De sier i seg selv ikke lite, men gir oss likevel ikke på langt nær noe bilde av all den selvopporing, forsakelse og dyktighet som priorinne etter priorinne med hele den anonyme søsterstab, med leger og alt øvrige personale har ydet av godt for de tusener som trengte dem og i dag og fremover vil trenge dem. Fra hele landet over vil takk, beundring og varme tanker gå til *Vor Frue Hospital*.

Blant de takknemlige står ikke minst vi som gjennom en lang årrekke har fått nytte godt av søstrenes støtte også til Kirkens presse.

*

St. Josephsøstrene begynte i 1883 en beskjeden hospitalgjerning med et sykerom (3 senger) i en leilighet i dr. Gamborgs hus, Akersveien 13. Senere kjøpte søstrene huset og innredet et hospital med 12 sykerom. Akersveien 7 og 9 kom etterhånden også på St. Josephsøstrenes hender, så de i 1895 kunne bygge det nåværende sykehus. Dette fikk i årene 1923—26 en ny fløy.

Vor Frue Hospital har i dag 116 senger fordelt på kirurgiske og medisinske pasienter, dessuten nerveavdelingen på Grefsen med 25 senger; det har operasjonsavdeling, poliklinikk, laboratorium og røntgenavdeling. Hospitalets første lege var dr. Stabell, den første kirurgen var Kongens livmedikus dr. Egeberg, som var hospitalets ansvarshavende lege til sin død. Dr. Per Egeberg Giertsen sen. var så i en årrekke ansvarshavende lege og søstrenes hjelp og støtte. Deretter var dr. Stein F. Holst overlege til sin død i juni 1955 — leger som med sin store dyktighet og personlige egenskaper har ydet et fruktbringende arbeid for hospitalets fremgang og drift. Dr. Holsts etterfølger ble hans fremragende assistent dr. Ragnar Andersen, og han står ved jubileet også som hospitalets overlege.

I årene 1926 til i dag er ombygning og modernisering stadig på programmet. I 1928 var kapellfløyen ferdig,

1935 ble Akersveien 6 kjøpt og i årene 1949-50 ominnredet til elevhjem. Sykepleieskolen ble startet av Mère Antonia i 1928, ble 1947 godkjent av Norsk Sykepleierforbund, og husets søstre opptatt i forbundet. Eiendommen for nerveavdelingen på Grefsen ble ervervet 1935, ominnredet og tatt i bruk 1937 med plass til 16 pasienter.

Under bildet av hospitalets grunnlegger og første priorinne, Mère Genovefa, ses jubileumsårets priorinne, Mère Laetitia (t. h.) sammen med en av St. Josephsøstrenes pionerer i Norge, den norskfødte sr. Jeanne-Marie Meyenberg, nær 98 år gammel.

Vor Frue Hospital i startåret 1883.

1950-52 fikk nerveavdelingen en ny fløy og har i dag 25 senger.

VorFrueHospital er en åpen klinikk med en legestab fast knyttet til det — spesialister i kirurgi, indremedisin, øre-nese-hals og øyenlidelse, og har dessuten røntgenavdeling. I tiden 1952 til i dag er hospitalets forskjellige avdelinger modernisert og forbedret. Driften er basert på dets inntekter, uten støtte fra stat eller kommune. Pasientantallet har i de 75 år til sammen vært 89 268 med 1 390 965 liggedager.

Søster Gjertrud, Porsgrunn død

En av Porsgrunns tjenende søstre, St. Josephsøsteren Gjertrud døde nær 83 år gammel 28. okt. etter få dagers sykdom. Som ung nonne kom hun til Norge like etter hundreårsskiftet, og i mer enn 55 år har hun hatt sitt arbeide ved St. Joseph Hospital i Porsgrunn.

«Bak disse korte data,» skriver dagsavisen «Varden», «ligger et langt liv i selvoppofrelse og utrettelig kjærlighet til sine medmennesker. Alle som kom i kontakt med søster Gjertrud — og det var svært mange i vårt distrikt — ble slått av den rene og gode medmenneskelige kjærlighet som hun alltid var i besittelse av. For henne var det alltid andres ve og vel først. Seg selv og sine egne bekymringer ofret hun vel sjelden en tanke. Sjelden har vi opplevet å se et menneske forene sin tro med praktisk barmhjertighetsarbeid på en slik måte som hun praktiserte det. På en stillfarende måte formådde hun å bringe hjelp både til legeme og sjel hos sine pasienter, og hun var alltid rede til å rekke en hjelpende hånd der det var bruk for den. Hun var et lysende eksempel på renhet og godhet for sine omgivelser. Hun var tro mot sitt kall, og ventet aldri takkens ord for sin hjelpsomhet.

Det var høyst fortjent at hun for noen år siden fikk Kongens fortjenestemedalje for sin innsats i barmhjertighetens tjeneste. Selv mente hun sikkert at denne utmerkelse var høyst ufortjent, men for mange var dette hederstegn et synlig bevis på den takknemlighet som søster Gjertrud var omfattet med. Og de mange som hadde den lykke å komme i personlig kontakt med henne, vil vel aldri glemme hennes lysende tro og kjærlige omsorg.»

PETER MARIA SCHAAD:

Broen over Tiberen

Den 17. juli 1943 gikk de allierte i land på Sicilia. Begivenhetene i Italia fulgte slag i slag. 3. september ble våpenstillstanden med Italia undertegnet. Med de tyske tropper trakk de politiske organisasjoner seg tilbake til Roma. Den hellige by belaget seg på nazistenes og fascistenes raseri.

Israel Zoller, fra 1940 storrabbiner av Roma og rektor for det rabbiniske kollegium, hadde måttet forandre sitt navn til Zolli, og fikk nå underretning om at det foresto jødeforfølgelser også i Italia. Men presidenten for Italias israelske samfunn betegnet advarslene som meningsløse. Umiddelbart før tyskernes innmarsj varslet Zolli ham enda en gang pr. telefon. Igjen ble han avvist av presidenten: «Gjør Dem ingen bekymringer. Vi har intet å frykte. God natt!»

Storrabbineren la mikrofonen på og snudde seg mot Templets forstanderinne som holdt et lys for ham da elektrisiteten var brutt. «Det kommer til å bli blodbad i Roma...» Natten var uhyggelig. Tordenen rullet. Sirenene ulte. Neste morgen ble Zolli igjen advart på gaten: «Jeg lytter til radioutsendelser fra London. Da de dro inn i Praha myrdet de visstnok storrabbineren. Hold Dem borte fra hjemmet noen dager.»

Zolli gikk hjemover i en nedtrykt sinnstilstand. Plutselig møtte han sin kone og datter. «Vi må komme oss i sikkerhet! Her dør vi!»

De gikk over Tiberbroen mens regnet strømmet ned. I kvartalet bak Justispalasset hadde de noen venner. De tok imot fru Zolli og datteren, men Zolli famlet seg alene tilbake til hjemmet. Han byttet på seg tørre klær og strakte seg ut på sengen. Tankene jaget rundt i hodet og fortvilelsen gnog i ham. Nå var også han bare en skabbet hund som ble jaget fra sted til sted — jøde og storrabbiner... En avgrunn åpnet seg foran ham, dypere enn Tiberen, og det fantes bare én bro over, — bønnens bro. Psalmene som hadde gitt og fremdeles ga så mange jøder og kristne kraft, bestormet Himmelen. Zolli tenkte også på sin ungdom, på sin venn Stanislas, sønnen til en fattig enke. I hennes hjem hadde han oppdaget krusifikset. Var denne korsfestede den Guds tjener som Isaias talte om? Det hadde han spurt seg selv om. Og så hadde han oppdaget Det nye Testament med dets skatter. «Salige er de rene av hjertet for de skal se Gud.» Og ren av hjertet var hans lille mor gått fra ham, hun som hadde lært ham kjærlighet...

Da Zolli noen dager senere gikk ut av synagogen, fulgte

to menn etter ham. De plystret. Han hørte bare tre ord: «Det er mannen...» Gestapo var altså i helene på ham. Man måtte gå «under jorden» igjen...

Jøder ble arrestert og deportert. Nå kunne han ikke hjelpe slik som før. I midten av september hadde man forlangt enda 50 kilo gull som «tributt» — innen 24 timer med trusel om å ta 300 gisler. Zolli hadde sendt 5000 lire og gullkjedet sitt. Om kvelden kom en venn og ba inn-trengende: «Vi har bare fått skrapet sammen 35 kilo. Kunne De ikke gå til Vatikanet og forsøke å få et lån?»

«Vel, loddet er kastet,» svarte Zolli. Det var bare å passere en bro over Tiberen for å komme fra synagogen til Vatikanet. Gestapo holdt vakt også der, men Zolli slapp gjennom sperringene under påskudd av å være ingeniør som skulle kontrollere noen arbeider. En pavelig kammerherre og en prelat tok i mot ham og hørte på hans anmodning. «Det nye Testament kan ikke la Det gamle i stikken. Vær så vennlig å hjelpe meg! Jeg stiller meg selv som kausjon. Da jeg er fattig, vil jøder rundt om i hele verden hjelpe meg å betale gjelden...»

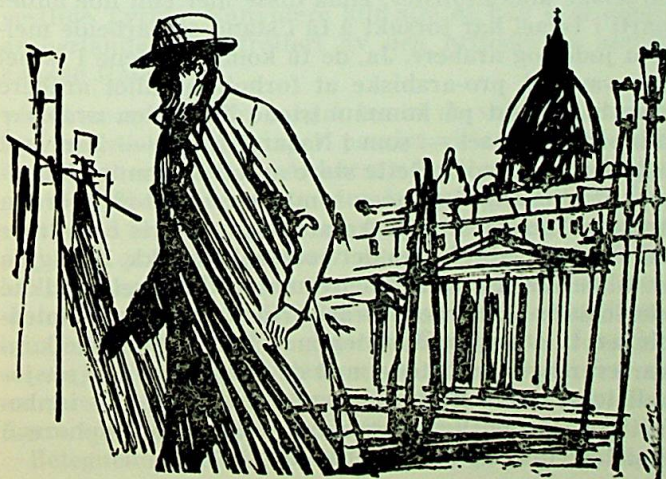
Kammerherren fjernet seg, men var straks tilbake igjen: «Kom igjen om litt, pengene skal da være klare. De har bare å gi oss en alminnelig kvittering.»

Med en takk til Hans Hellighet forsvant den forfulgte rabbiner. Sult, kulde og ensomhet kvalte ham nesten. Endog hans rasefeller sviktet ham. Og for hans hode var det lovet 300 000 lire. Han kunne bare trygle Himmelen om å redde «restene».

Forfølgelsene fortsatte. I løpet av natten 24. mars 1944 ble 71 jøder og nesten 300 ikke-jøder likvidert. Endelig fant Zolli tak over hodet hos en fattig kristen familie. «Jeg har mistet min far,» sa fru Emilia. «Og Gino, min mann, har mistet sin far. Kom og bo hos oss. De er vår far Giovanni. Vi kommer til å holde av Dem og De av oss.»

Hos disse kristne overlevet Romas storrabbiner de siste farlige måneder. En kveld sang plutselig folk på gaten. Amerikanerne dro inn i Roma. Det var den 4. juni 1944.

Etter å ha blitt hjulpet av Pave Pius XII, forlot rabbineren i all hast Vatikanet...

Zolli ville nødig gjøre krav på sine rettigheter, men amerikanerne grep inn og gjeninnsatte storrabbineren. Han visste likevel at han ikke ville kunne fortsette der lenge. I grunnen var han allerede kristen, ja hadde ikke de kristne som hadde hørt hans sørgetale over Guido Cohen, — en kjærlighetens høysang — sagt alt dengang, det var i 1937: «Ikke en rabbiner, men en katolsk prest har talt her i dag...?»

Først hadde han tenkt at han skulle kunne få jødedom og kristendom til å smelte sammen. Så ikke også den moderne jødedom i Jesus en av det jødiske folks store profeter og en undergjørende rabbiner? Men han kunne ikke unngå valget. Kristus var Guds sønn, Messias, og han hadde stiftet en hellig Kirke...

På forsoningsfesten i 1944, den 9. og 10. i Tischrimåneden, da ypperstepresten betrer Det allerhelligste, var han adspredt under gudstjenesten. Det var tåke for øynene hans. De assisterende prester ba og sang. Selv kunne han ikke få frem et ord. Plutselig så han i ånden en stor grønn eng, og midt på den sto Jesus i en hvit kjortel. Himmelen strålte over hans hode, og der åndet en ubeskrivelig fred. Så sa en stemme i rabbinerens hjerte: «Du er her for siste gang.»

Zolli gikk hjem uten å fortelle noen om sine opplevelser. Etter aftensmåltidet så hans kone på ham og fortalte: «Mens du var foran Paktens ark i dag, så jeg Jesus Kristus hos deg. Han var hvitkledd, la hånden på hodet og velsignet deg.» Zolli tidde som om han ikke forsto. Fru Zolli gjentok det samme. Da kom det et rop fra værelset hvor datteren Miriam var, og hun forklarte:

«Dere talte akkurat om Kristus. Vet du, papa, siste natt drømte jeg om ham, han var stor, meget hvit...»

Noen dager senere etter å ha tenkt meget, gikk storrabbineren av Roma til telefonen og ringte til en katolsk prest: «Vær så vennlig å gi meg undervisning. Jeg ønsker å bli døpt.»

Broen over Tiberen fører fra synagogen til Peterskirken. Og nådens bro førte Zolli fra Det gamle til Det nye Testament, det som er oppfyllelsen.

13. februar 1945 ble Zolli og fru Zolli døpt i Santa Maria degli Angeli og opptatt i Den katolske kirke. Datteren Miriam fulgte etter foreldrene et år senere. Fru Zolli føyet navnet Maria til sitt fornavn Emma. Men Zolli forandret sitt fornavn Israel til Eugenio — som en takk for hva Pius XII hadde gjort for de forfulgte jødene under krigen. Dagen etter gikk konvertittene til den første hellige Komunion. Og kort tid derpå ble de fermet i kapellet ved Det gregorianske universitet.

Zolli kom til Kirken først da jødeforfølgelsene var slutt. Etter at amerikanerne var kommet til landet, ville han hvis han var forblitt jøde, fått alt hva hans hjerte begjærte. Romerske og amerikanske jøder tilbød ham meget. Men han forberedte seg til dåpen. Nå var han kristen — men fattig. På dåpsdagen måtte han ta imot penger for å få noe å spise om kvelden. Og det kom telefonoppring-

Kommunismen i araberstatene

Av Gunnar D. Kumlien.

Hvis man under reiser i araberlandene forsøker å overse den propaganda som fra begge sider drives der, blir man slått av to ting vedrørende den nåværende situasjon i Midt-Østen. For det første at De forente stater og Storbritannias intervensjon i Libanon og Jordan var helt forsvarlig som det minste av to onder. Hvis intervensjonen ikke hadde funnet sted, kunne begivenheter hurtig ha trukket Israel med og utvidet konflikten så den var blitt ukontrollerbar. For det annet at de landene som er gjennomtrengt av den fremskridende arabiske nasjonalisme er tydelig mindre kommunistiske enn de fleste av De forente stater allierte i Vest-Europa.

Angående det første punkt, berettigelsen av Vestens intervensjon, har det lenge vært en offentlig hemmelighet i Syria at intervensjonen i Libanon fra syrisk territorium har vært omfattende og konstant. Dette var tilfelle helt til statskuppet i Irak og den påfølgende amerikanske landgang i Libanon. Og det dreiet seg ikke bare om infiltrasjon; det var en organisert intervensjon av spesielt trenede troppstyrker.

Det pågikk åpen rekruttering blant araberflyktingene i alle de arabiske land rundt Israel. Frivillige ble tilbudt relativt høy godtgjørelse som også omfattet pensjon til familien i tilfelle dødsfall. Ikke engang den religiøse side ved saken var glemt, rekrutteringen ble sagt å være til en «jihad», en «hellig krig» av den sort

ninger som truet og hånte ham. Men Eugenio Zolli levde av nåde og bønn, og han hadde en grenseløs tillit til Forsynet.

Det hjalp ham da også videre. Han fant en liten leilighet i fjerde etasje i en beskjeden gård. På foranledning fra pave Pius XII ble Zolli professor ved Det pavelige bibelinstitutt. Dessuten kunne han holde forelesninger ved universitetet i Roma.

Sommeren 1953 ble Zolli innbudt til å forelese ved Vår Frue universitet i Indiana i De forente stater. Og i Amerika utkom hans selvbiografi, «Before the Dawn» (Før morgenrøden). Han ble også ofte oppfordret til å tale om sin vei til Kirken. Og han viste hvordan hans refleksjoner omkring tjeneren Jehova hadde overbevist ham om at Kristus er denne tjener og at han har stiftet en Kirke . . .

2. mars 1956, klokken ti om formiddagen mottok Eugenio Zolli den hellige Kommunion og var da meget syk. Han så på presten og sa: «Jeg håper at Herren vil tilgi meg mine synder. På alle andres vegne stoler jeg på ham.» Så kunne man ikke mer forstå hva han sa. Klokken tre døde han.

Professor Zolli hviler på den kjente kirkegården Campo-Verano. På gravstenen står ordene: «*Domino morimur. Domini sumus*» — Vi dør i Herren, vi tilhører Herren. Og ved siden av Zolli ligger den katolske dikteren Salvatore Aponte.

som profetene kjempet i. De unge mennene som lot seg verve var fanatikere, i likhet med de selvmordspatroljene som pleide å spre død og ødeleggelse i Israel før Sinai-kampanjen i 1956. Den eneste forskjell var at de denne gang var organisert i større målestokk i spesielle leire i Syria.

Folk som bodde i nærheten av disse flyktingeleirene visste meget godt hva de frivillige ble opplært til. Da FN-observatørene i sin offisielle rapport gjorde den syriske intervensjon mindre enn den i virkeligheten var, ble disse folk høylig forbauset, likeså alle informerte utlendinger i araberlandene. De ble desto mer forbauset fordi FN-styrkene som er stasjonert mellom Israel og Egypt har gjort et meget godt arbeide siden de kom dit for to år siden, grenseepisodene er blitt redusert til nesten ingenting. Det forblir et mysterium hvorfor FN-rapporten om intervensjonen fra Syria fikk den form den gjorde.

Når det gjelder spørsmålet om kommunist sympatier i araber verdenen, synes det å være en utbredt mening i Vesten at den arabiske nasjonalisme går i retning av kommunisme. Det later til å være en alminnelig tro at arabernasjonalistene mer og mindre har kastet lodd med Østblokken. Denne mening har særlig vært forfektet av representanter for Israel og Frankrike, de to land som har vært mest engasjert med araber verdenen. Og kommunistlandene selv gjør naturligvis alt de kan for at verden skal få inntrykk av at deres vennskap med arabernasjonene ikke kan være bedre. Temaet kommunistisk-arabisk solidaritet går stadig igjen i deres propaganda, og dette forekommer Vesten å være en bekreftelse på advarslene fra Frankrike og Israel. Imidlertid stiller saken seg ved nærmere undersøkelse noe annerledes.

I virkeligheten har kommunismens fremgang i araberlandene, som syntes meget truende like etter den annen verdenskrig, vært avtagende. Trass i en meget gunstig atmosfære som følge av den solide hjelp Østblokken har ydet den arabiske nasjonalisme, har kommunismen utviklet seg forbausende lite.

Dette skyldes ikke mangel på ledelse; de arabiske kommunistledere er nesten alle intellektuelle og hører til de mest veltrenede og dyktigste menn en treffer i araberlandene. Men de har hatt uovervinnelige handicaps i sitt arbeide.

Den arabiske nasjonalisme er så følelsesbetont og så bundet til rase og religion at der ganske enkelt ikke er plass for kommunisme eller noen annen ideologi. Arabiske kommunister tør f. eks. aldri diskutere med israelske kommunister, enda disse mer enn noe annet parti i Israel har forsøkt å få i stand samarbeide mellom jøder og arabere. Ja, de få kommunistene i Israel har vært så pro-arabiske at forholdsantallet arabere som har stemt på kommunistene blant den arabiske minoritet i Israel — som i Nasaret f. eks. — har vært opptil en tredjedel. Dette store antall kommuniststemmer er blitt angitt av noen som et eksempel på hvordan arabere kan gå over til kommunismen hvis og når de får sin fulle frihet. Men det holder ikke stikk. Her igjen er tilnærmelsen rent følelsesmessig betinget og ikke ideologisk; araberne i Israel griper simpelthen anledningen til å avgi proteststemmer. I araberlandene konkurrerer kommunistene med de mest fanatiske nasjonalister i deres hetspropaganda mot Israel — innbefattet de israelske kommunister. De ville opphøre å eksistere hvis de ikke gjorde det.

Innfødte kommunister i araberlandene er ennvidere meget ugunstig stillet på grunn av den enkle kjensgjerning at de eneste virkelige store muhammedanske minoriteter som fremdeles er under fremmed herredømme er den i Algerie og de 32 millioner innbyggere i Sovjetsamveldets fem muhammedanske republikker. Pilegrimer fra disse fem «selvstyrte» republikker besøker nå regelmessig de hellige steder i Mekka og Medina. Muhammedanske religiøse ledere fra araberlandene gjengjelder besøkene. Begge grupper er derfor fullstendig klar over at kommunismen er for imperialisme innenfor Sovjetsamveldets grenser og mot utenfor. Sovjets offisielle forklaring på denne tingenes tilstand er at de fem muhammedanske republikker er fri og uavhengige innenfor Sovjetunionens ramme. Men muhammedanerne ønsker full uavhengighet, og lar seg ikke påvirke av Sovjets «forklaringer».

Hvor sterke er kommunistene? I Egypt, selve sentret for den arabiske nasjonalisme, er det meget få kommunister. Dertil er de splittet i to forskjellige grupper som bekjemper hverandre bittert. I Irak medførte ikke revolusjonen at de lokale kommunister ble satt på frifot, de sitter nesten alle fengslet fremdeles. I Syria er utvilsomt det største og best organiserte kommunistparti i araberverdenen, men endog det oppnådde aldri mer enn ett kommunistisk medlem i Parlamentet. Khalil Bagdash blir ansett for å være den dyktigste av alle arabiske kommunistledere, men unionen med Egypt bevirket at han måtte flykte fra landet, og han lever nå som landflyktig i Sovjetsamveldet.

Kort sagt finnes det ikke i noe araberland, det samme hvor nasjonalistisk det er, et kommunistparti som kan sammenlignes med kommunistpartiene i NATO-land som Frankrike og Italia. Noen fremhever at den virkelige fare ikke er å finne hos de lokale kommunister, men i infiltrasjonen av teknikere, rådgivere og spesialister fra kommunistverdenen. Når det blir nok av dem, sies det, vil de overta araberlandene akkurat som de har gjort det mange andre steder i Øst-Europa og i Asia. Det er sikkert noe i det, og det er tilfelle at det stadig blir flere og flere teknikere, rådgivere og spesialister fra kommunistlandene. Likevel tror jeg ikke dette blir avgjørende.

I alle de land hvor kommunistene har fått makten gjennom en slik infiltrasjon, har enten den røde hær vært nær for hånden, eller der har i det minste vært en felles grense med et kommunistland. Dette er ikke tilfelle med noen av araberlandene, da de er skilt fra Sovjetsamveldet ved Vestmaktens velutviklede forsvarssystem i Iran, Saudi-Arabia og særlig det provestlige Tyrkia. Ennvidere blir alle de hav som omgir araberlandene kontrollert av den britiske og amerikanske flåte.

Det er umulig for meg å tro at de voldsomt nasjonalistiske regjeringer passivt ville godta et nytt fremmedherredømme. Akkurat nå må man ha sett den mistillit disse spesialister fra kommunistlandene blir møtt med for å kunne tro på den. Gjentatte ganger har jeg hørt polske ingeniører og øst-tyske konsulenter beklage seg bittert over den isolasjon og passive motstand de møter overalt. Man må huske at for araberne blir fremmede alltid fremmede. Den eneste forskjell som gjøres på det område er at utlendinger fra de nærmeste og sterkeste nasjoner blir ansett som farligere enn utlendinger fra mer fjerntliggende land.

Betegnende nok har jeg hørt mange arabere legge

stor vekt på at revolusjonen i Irak fant sted akkurat den 14. juli, den dato Bastillen ble stormet under den franske revolusjon. De mener at den arabiske verden nå gjennomlever sin egen «franske revolusjon», dvs. den nye middelklassens, de intellektuelles, offiserenes, forretningsfolkens revolusjon mot den gamle herskerklasse, mot de korrupte monarkier og de rike og mektige pasjaer.

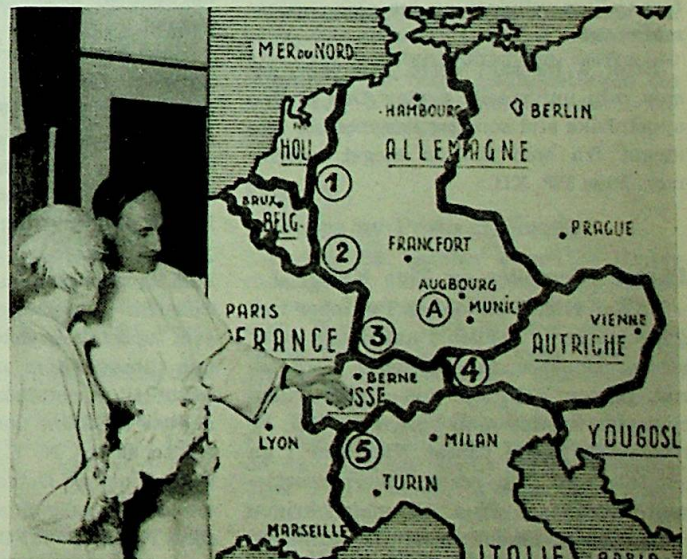
Proletariatet har lite å gjøre med utformingen av denne revolusjonen, for dets medlemmer er for primitive enda, for miserable og uvitende til å foreta seg noe annet enn å følge med og forsøke å få noen smuler.

Revolusjonslederne synes snarere å ville en raskere tilnærmelse vestover enn det motsatte. De ønsker å kle og oppføre seg som folk i de vestlige land, de er betatt av amerikanske filmer og kunne ikke eksistere uten Coca Cola. Endog den eiendommelige, monotone arabiske musikken blir mer og mer påvirket av Vestens dansemusikk. De skammer seg over den gammeldagse livsform, innbefattet eldgammel overtro og kvinnes umenneskelige underkastelse.

Følgende hendelse illustrerer dette. Like etter det franske kup i Algerie, da muhammedanske kvinner brente sine slør åpenlyst, og dette ble fremstillet av den franske propaganda som noe nyinnført av Frankrike, hadde jeg en samtale med noen alirske opprørsledere. De var meget ergerlige og sa: «Som om vi ikke alltid har vært i mot disse toskete overleveringer fra en ydmykende fortid! Forandringen gikk ikke fort nok for oss, og det var franskmennene som forsinket den. Våre kvinner har ikke bare tatt av seg sløret — de bærer uniform og våpen og kjemper side om side med oss menn.»

Og de viste frem bilder av unge menn og kvinner i moderne uniformer som røkte amerikanske sigaretter, leste franske magasiner, var forsynt med dokumenter på fransk, som er det offisielle sprog endog blant opprørerne. Det er noe å lære her også om Midt-Østen hvis vi bare vil lære det.

Fredsprisen til pater Pire

På dette bilde pekte dominikanerpater G. D. Pire ifjor ut det sted hans nye flyktningeby skulle reises i hans «Hjertenes Europa».

Vil Norge overvinne sin angst når han nå stiller størsteparten av sin Nobelfredspris til rådighet for en flyktningeforstad i Norge?

VATIKANET

Pave Pius XII's testament.

Pius XII's testament, datert 15. mai 1956, ble offentliggjort i L'Osservatore Romano dagen etter hans død:

«Miserere mei Deus, secundum magnam misericordiam tuam. (Miskunn deg over meg, Herre, etter din store miskunn.) Disse ord som jeg, uverdigg og utilstrekkelig, uttalte da jeg med engstelse tok i mot valget til Pave, gjentar jeg nå med meget større berettigelse, da virkeliggjøringen av de mange ufullkommenheter og feiltagelser begått under et så langt pontifikat og i en så alvorlig tidsperiode har gjort min utilstrekkelighet og uverdighet enda klarere for meg.

Jeg ber ydmykt alle dem om tilgivelse som jeg kan ha fornærmet, skadet eller forarget med mine ord og mine gjerninger. Jeg ber de angjeldende ikke å bekymre seg om å reise noe som helst monument til minne om meg. Det er nok at mine stakkars dødelige rester ganske enkelt blir stedd til hvile i vigslet jord, som vil være jo mer tilfredsstillende for meg jo mer ubemerket stedd er.

Jeg behøver ikke å be om bønner for min sjel. Jeg vet hvor tallrike de bønner er som Den apostoliske stol og de troende ber for hver død pave. Heller ikke behøver jeg å etterlate meg et «åndelig testament», som så mange nidkjære prelater prisverdigg er vant til å gjøre, fordi de mange akter og taler jeg har utgitt og holdt i embets medfør vil være tilstrekkelig for alle som måtte ønske å gjøre seg kjent med mine tanker om forskjellige religiøse og moralske spørsmål.

Etter å ha sagt dette, utnevner jeg som min universelle arving Den hellige apostoliske stol som jeg har mottatt like meget fra som fra en meget kjærlig mor. Pius PP. XII.»

Pastor Niemöller og Pius XII.

Pastor Niemöller deltok i oktober i en gudstjeneste i London i anledning av at ærespresidenten for Kirkenes Verdensråd, biskop Bell, var død. Under gudstjenesten mintes man også Pius XII, og i forveien hadde pastor Niemöller i en samtale med Den evangeliske pressetjeneste fortalt at Pius XII under krigen hadde sendt rosenkranser til katolske geistlige i fangeleiren i Dachau. Pastor Niemöller var også fange der, og til ham hadde Paven sendt et sølvkors. Dette kors var den eneste gave pastor Niemöller hadde kunnet sende fra leiren til sin datter da hun ble konfirmert. (KNA)

Kardinal Celso Costantini død.

Den kjente kardinal Celso Costantini, Kirkens kansler, avgikk ved døden den 17. oktober om aftenen i Rom, 82 år gammel.

Celso Costantini ble født i Castion di Zoppola 3. april 1876 og ble presteviet i 1899. I 1922 ble han sendt som apostolisk delegat til China, med erkebiskops rang, og utførte her et arbeide som for alle tider vil bli husket av kinesiske katolikker. I sin beskjedenhett avsto han ethvert forslag om å reise ham et monument i det land han gjorde seg ett med. Etter endt misjon i China ble han knyttet til Kongregasjonen for Troens utbredelse som sekretær, samt som honorær-ektor for Propaganda-universitetet. Hans arebidskraft var enorm, og han var elsket av studentene ved univesitetet. Han forenet i sin person misjonæren med en fin kirkelig kunsthistoriker, og rakk, midt oppe i sitt krevende dagsprogram, å skrive en rekke kunsthistoriske bøker som for alltid vil bli stående som et Kirkens bidrag på området.

Det skyldes ene og alene Celso Costantini's beskjedenhett at han først i 1953 mottok kardinalhatten.

Kardinal Mooney død like før åpningen av konklavet.

Kardinal Edward Mooney, erkebiskop av Detroit i 21 år, døde plutselig av hjerteslag like før konklavet begynte. Han hadde vært til stede under messen den samme morgen, hadde spist lunsj med de andre amerikanske kardinaler på Det nord-amerikanske college, og lot til å befinne seg vel. Han døde i sitt rom på colleget mens han hvilte før kardinalene skulle vende tilbake til Vatikanet.

Han ble ordinert prest i Roma av kardinal Respighi i 1910. Inntil 1922 underviste han i St. Mary's college i Cleveland, og ble så overlærer på den derværende katedralskole. I 1932 kom han tilbake til Roma som åndelig veileder i Det nord-amerikanske college. I januar 1926 ble han av kardinal van Rossum konsekret som titularerkebiskop av Seleucia i anledning av hans utnevneelse som apostolisk delegat til India, hvor han tilbragte fem år. I 1931 ble han utnevnt til apostolisk delegat i Japan. I august 1933 ble han erkebiskop-biskop av Rochester, N. Y., og i 1937 den første erkebiskop av Detroit. Fra 1935 til 1945, under hele krigen, var han med i styret for «The National Catholic Welfare Conference». Pius XII. opphøyet ham til kardinal i 1946.

Kardinal Mooney var den andre amerikanske kardinal som døde i Roma i år, den første var kardinal Stritch som døde i mai.

«De forente stater og verden har mistet en fremragende Guds tjener,» sa president Eisenhower da han hørte at kardinal Mooney var død. «Hans innflytelse var ikke begrenset bare til Kirken. Den strakte seg til alle som tror på menneskenes åndelige verdi og broderlige samhørighet. Jeg, såvel som mange andre her i landet, kommer til å savne ham meget. Han var min varme, personlige venn.»

Kardinal Mindszenty.

Kardinal Mindszenty var den eneste kardinal som ikke svarte på innkallelsen til Konklavet. Fra kardinal Stepinac var det kommet beskjed om at han ikke ville bli i stand til å møte frem. Før konklavet begynte, ble en note fra den amerikanske legasjon i Budapest levert til det ungariske utenriksdepartement. I noten ble det forespurt om kardinalen måtte få reise til Roma. Utenriksdepartementet avsto anmodningen og betegnet kardinalen som en ungarsk borger som rettfærdig var idømt fengselsstraff, var unnsloppet, og så for to år siden under «mot-revolusjonen» hadde begått «nye forbrytelser». Under slike omstendigheter var det en krenkelse av den internasjonale lov når amerikanerne ga ham asyl. Det var et utelukkende internt ungarsk spørsmål om kardinalen skulle få tillatelse til å forlate Ungarn, og det kunne ikke diskuteres med De forente stater.

Konklavet.

Kardinal Tien Ken-sin, erkebiskopen av Peking som lever som landflyktigg i Tyskland, kom til Roma like før konklavet. Kardinal Tien reiste direkte fra det sykehuset i Tyskland hvor han har vært innlagt siden august i år etter en bilulykke.

Kardinalene møttes for siste gang før konklavet fredag 24. oktober, de var kommet sammen daglig siden Pius XII's død, til å begynne med bare de kardinaler som var i Roma på den tid, etter hvert ble det flere av dem da medlemmer av Det hellige kollegium ankom fra alle fem kontinenter. Kardinal Wyszynski kom mandag 20. oktober.

Under messen til den Hellige Ånd som ble selebrert av kardinal Tisserant den dagen konklavet åpnet, var det bortsett fra de to kardinaler som ikke kunne komme til Roma, bare fire fraværende: kardinal Tien, den brasilianske kardinal de Vasconcellos, Motta, den belgiske kardinal van Roey og den franske kardinal Grente. De fikk hvile på grunn av tretthet etter reisen og deres høye alder. Den eldste av dem alle, kardinal Caro Rodriguez fra Chile, som er 92, var til stede, og ble hjulpet til sin plass før proesjonen kom inn. Det var under denne

messe at sekretæren for brever til fyrstene, monsignore Bacci, leste formaningen «De eligendo pontifice» — om valget av nye pave — og minte om at han hadde gjort det samme for nesten tyve år siden, før det konklavet begynte som valgte Pius XII.

«Jeg vil kalle meg Johannes.»

«Jeg senker hodet og bøyer ryggen foran bitterhetens Kalk og under Korsets byrde», erklærte den nyvalgte pave Johannes XXIII., da kardinalkollegiets dekan Tisserant stilte ham spørsmålet om han tok i mot valget. I sine brødes — kardinalenes — vilje, ville han se Guds vilje. Paven holdt også en kort tale til Konklavets kardinaler, og anga grunnen til at han hadde valgt navnet Johannes. «Jeg vil kalle meg Johannes. Dette navn er Oss kjærte bl. a. fordi det er Vår fars navn. Det er oss kjærte fordi det er navnet til den enkle menighet hvor Vi mottok dåpen. Det er navnet på utallige katedraler over hele verden, og fremfor alt den hellige Laterankirkes navn, Vår egen kirke.» Han henviste også til at det i kirkehistorien var 22 personer som hadde hatt navnet Johannes. «Vi vil føye Vårt ubetydelige navn til denne storslagne rad av romerske paver.»

Pave Johannes XXIII's første embetshandlinger.

Allerede samme aften han var valgt utførte pave Johannes XXIII sin første embetshandling: han utnevnte konklavsekretæren, monsignore Alberto di Jorio, til kardinal. Dermed fulgte Paven den gamle tradisjon å tildele konklavsekretæren kardinalverdigheten. Denne er nå både de jure og de facto kardinal selv om den høytidelige kreering først finner sted ved innkallelsen av det neste konsistorium.

Den nyvalgte pave stadfestet også mgr. Domenico Tardini i embetet som pro-stattssekretær, utnevnte mgr. Callo di Vignale, som hittil har vært maestro di camera, til majordomus, og mgr. Nasalli Rocca di Corneliano — hittil assisterende pavelig kammerherre — til maestro di camera.

Den første onsdag allerede gjenopptok pave Johannes XXIII. de såkalte «tabelle»-audienser. Kirkelige dignitærer fra hele verden mottas da i regelmessig fastsatte audienser, også biskoper på de såkalte «ad limina»-besøk.

En uformell audiens.

Torsdag etter sitt valg ga pave Johannes XXIII. en enkel og uforberedt audiens i Vatikanets have. Han underholdt seg først med offiserer og menige fra det pavelige gendarmeri og dernest

med Vatikanets veiarbeidere og personaler ved Radio Vaticana. I motsetning til hva som hittil har vært skikk og bruk, har Paven gått tur i Vatikanets haver på et tidspunkt da havene var tilgjengelige for funksjonærer og arbeidere ved Vatikanet.

Man trodde at den nye Pave ikke ville gå tur i haven så ofte, da han ved sin tiltredelse hadde avsagt alle de forsikringsforanstaltninger fra gendarmeriets side som har bestått hittil. Det er unødvendig å foreta særlige avsperringer, hadde han sagt. Han ville bare ha følge av sine maestro di camera.

En lignende beskjed har Paven tilstillet direktøren for L'Osservatore Romano, grev dalla Torre, i det han har uttrykt ønske om at det ved offentliggjørelsen av pavelige taler, dokumenter og handlinger for fremtiden sløyfes alle utsmykkende superlativer. Det skal være tilstrekkelig å skrive at Paven har gjort eller sagt det og det. — (KNA)

ALGERIE

Katolikkene og befolknings-tilveksten.

I debatten som befolkningstilveksten har forårsaket rundt om i verden og som særlig har dreiet seg om fødselskontroll, blir katolikkene ofte beskyldt for å forfekte en filosofi og en moral som av almenheten ansees som ufornelige med vårt århundres realiteter. En publikasjon som nettopp er utgitt av Det sosiale sekretariat (katolsk) i Alger, med tittelen «l'Algérie surpeuplée» (Algerie overbefolket), kan bidra til å spre denne mistanke eller skeptisisme.

Først i publikasjonen behandles malthusianismen. Den kan bare slå feil i et land som Algerie hvor overbefolkningen i mange henseender er «en underutviklings overbefolkning». Erfaringen viser at den økonomiske og sosial-kulturelle underutvikling gjør enkeltpersonene og familiene uskikket til å forstå propagandaen for malthusianismen. Dertil bidrar også den muhammedanske religiøse tradisjon.

Så drøftes den politikk som Frankrike har drevet i Algerie. Den har villet utvikle økonomien i takt med befolkningens behov. Men erfaringen har vist at de anstrengelser som er gjort på det økonomiske område er blitt sinket, endog gjort nyttesløse på grunn av overbefolkningen.

Både malthusianismen og Frankrikes politikk mislykkes fordi de forutsetter at henholdsvis underutviklingsproblemet og overbefolkningsproblemet er løst. Hverken den ene eller den andre går så langt som til å anta at underutviklingen skaper gode betingelser for overbefolkningen, og overbefolkningen gjør at utviklingen står på stedet marsj.

Her kommer Det sosiale sekretariat i Alger inn med resultater av nylig foretatte studier: Overbefolkningen skyldes mangel på tilpasning til de nye eksistensbetingelser. I Algerie er disse «nye betingelser» hovedsakelig et resultat av koloniseringen som har gjort en slutt

på likevekten mellom fødsler og dødsfall forårsaket av kriger, hungersnød, epidemier og spebarnsdødelighet. Det som må til er en nydannelse som tillater beboerne å beherske de livsbetingelser som foreligger nå.

Den befolkningspolitikk som Det sosiale sekretariat anbefaler vil forsøke å løse befolkningsproblemet i Algerie på tre fronter samtidig: 1) den økonomiske underutvikling, 2) den sosial-kulturelle underutvikling og 3) overbefolkningen. Den vil søke å sette enkeltpersoner og familier i stand til å arbeide for gode vekstforhold i nasjonen, og å forsøke å nå dette ved fødselsregulering, som ikke må forveksles med bruk av antikonseptjonelle midler. Befolkningspolitikken må sette seg som mål å skape forutsetninger for reguleringen ved å omforme enkelte grunnleggende sider ved familielivet. Det gjelder å oppnå sosial-økonomiske og sosialkulturelle forbedringer for befolkningen. Det må antas at folketallet i Algerie om 25 år er det dobbelte av hva det nå er, det samme hvilken politikk får ordet.

De viktigste ting å begynne med innenfor «befolkningspolitikken» ramme er giftealderen og ekteskapsskikkene, systemet med familiebidrag, familielivets nivå, videre undervisningsvesenet, kvinners arbeide, boligspørsmålet, selskapssettelse etc.

Hvem skal iverksette en slik politikk? Staten. Men den kan bare greie det hvis den selv er godt informert og opplyst. Derfor kan det bli nødvendig å danne en kompetent organisasjon som får overdratt å arbeide med landets befolkningspolitikk.

En slik reguleringspolitikks effektivitet avhenger av borgernes oppslutning om den og familienes samarbeidsvilje. For å oppnå dette bør det antagelig etableres direkte kontakt ved hjelp av familiesammenslutninger.

Reguleringspolitikken kan bare bli virksom hvis den føres av en tilstrekkelig sterk og stabil stat, og den blir uten tvil avvist hvis staten ikke er virkelig demokratisk. Nå kan staten ikke bli sterk, stabil og demokratisk hvis den ikke representerer alle. Det sosiale sekretariat i Alger anmoder derfor de ansvarlige for befolkningspolitikken om å forsøke å oppnå moralsk støtte fra alle religionsgrupper.

ITALIA

Biskopen av Prato frifunnet.

Lørdag 25. oktober etter tre timers rådslagning, bekjentgjorde appelldomstolen i Firenze at biskopen av Prato, mgr. Fiordelli, ikke krenket den italienske lov da han — etter temmelig grove provokasjoner fra den mannlige part — offentlig beskyldte et ektepar for konkubinater fordi partene hadde giftet seg uten Kirkenes velsignelse enda de var katolsk døpt. Retten frikjente også Don Danielo Ajazzi, som hadde lest biskopens erklæring fra prekestolen og offentliggjort den i sitt menighetsblad. Mauro Bellandi som sammen med sin kone og mor hadde anlagt saken mot biskopen og sognepresten, ble idømt alle saksomkostninger. Hverken biskopen eller saksøkerne var til stede i retten siste gang.

Det var i mars i år at en lavere rett i Firenze idømte biskopen en bot på

42 000 lire for å ha baktalt ekteparet, dessuten skulle han betale et høyere beløp i saksomkostninger.

UNGARN

Utenriksdepartementet om religionen.

En artikkel som nylig har stått i uke-ryven «Belpolitikai Szemle» i Budapest, viser svært tydelig den ungarske regjeringens hensikter på det religiøse område.

«Før oktoberrevolusjonen 1956, skriver Janos Horvarth, besto det katolske presteskapet i Ungarn av tre forskjellige grupper: de «progressive prester», de «nøytrale» og de «aktivt reaksjonære». De sistnevnte var ikke sene om å dra fordel av den situasjon som oppsto på grunn av opprøret. Det kan skrives på deres konto at forholdstallet av skoleelever som deltar i religionsundervisningen steg fra 30 % før revolusjonen til 80 eller 100 % etter.

Forhandlingene med Kirken i 1957 hadde som mål å isolere denne gruppe. Det kan ikke etableres gode forbindelser mellom Kirke og Stat før dette mål er nådd, og det kan bare skje gjennom en sammenslutning av alle krefter med «de loyale representantene for Kirken» i en stadig mer intens kamp mot «den klerikale reaksjon». De progressive krefter i Kirken kan være forvisset om at de skal få all mulig støtte fra regjeringen på det politiske, sosiale og materi-

DRAMMEN		
<p>FRANTZ HEGG Grønnsaker og frukt jager sykdom på flukt. Øvre Torvgt. Tif. 83 24 62</p>		<p>TORVETS TRIKOTASJE Trikotasje - Ullgarn Telefon 83 34 52</p>
<p>HARALD LYCHE & CO. Bøker - Papir - Toalettsaker Sportsartikler - Leketøy</p>	<p>H. B. Grønneberg MURMESTER- & ENTREPRENØRFORRETNING Tif. 83 38 71</p>	<p>C. H. PEDERSENS EFTF. Bakeri - Konditori - Kafé Haugesgt. 3 - Tif. 83 28 63 DRAMMEN</p>
<p>En gros Detalj</p> <p> Fiskebryggen - Etablert 1887 Tif. 83 13 66 - 83 32 60</p>	<p>GUSTAV BØHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen</p> <p> KOLONIALFORRETNING Tif. 83 26 59</p>	<p>PEDERSENS FARVEHANDEL A/S N. Storgt. 14 Tif. 83 37 33</p> <p>1/3 Skotøimagasinet Solid Tif. 83 60 14 DRAMMEN</p>
<p>Artikler for syke- og barnepleien</p> <p>Drammen Bandageforretning Øvre Storgt. 7</p>	<p>Raaens Malerforretning Torvet 8 Tif. 83 23 60</p>	<p>PT. PEDERSEN & BERG A/S Farvehandel - Kjemikalier Parfumeri - Spør oss Etabl. 1883 - Tif. 83 21 85 DRAMMEN</p>
<p><i>American Foto</i> SPESIALFORRETNING I FOTO OG RAMMER Engene 4 Tif. 83 11 45</p>	<p>GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikkfabrikk Tif. 83 41 84 - DRAMMEN</p>	
<p>Olje- & varmeanlegg Odmund Larsen Autorisert rørleggerforretning Albumsgt. 5, Drammen</p> <p>Høytrykkssveising med elektrisk og autogen</p> <p>Service hele døgnet Tif. 83 62 95 > 83 62 96 > 83 57 88 > 83 14 19</p>	<p><i>Drammens malerforretning</i> Tif. 83 39 16 - 83 33 32 Inneh. Asbjørn Gundersen</p>	
<p> TYRILYS 1/3 TYRI FABRIKK Drammen { Har også landets eneste bivokspresseri</p>		

elle plan. Men det må kjempes uten stans mot den klerikale reaksjon, idet alle de midler benyttes som vårt folk og vår Stat forlanger. Likevel vil ikke engang tilfredsstillende forbindelser med

Kirken og nært politisk samarbeide noensinne medføre noen som helst slags ideologisk ettergivenhet fra vår side...»
Og til slutt erklærer Horvath: «For oss kommunister er den religiøse innstil-

ling til tilværelsen absolutt uantagelig, dette er helt klart. Og så snart vi møter den vil vi uten opphold bekjempe den med våre ideologiske våpen.»

TRONDHEIM		
P. B. PAULSEN & CO. A/S Søndregt. 14 - Trondheim Gardiner Gulvtepper Tapeter Linoleum	Karl Wilh. Wickstrøm UTSTYR FOR LEGER OG SYKEHUS Postbox 144 - Trondheim - Norway Jomfrugt. 6, tlf. 22784 - 26741	
VÆR SIKKER på førsteklases varer til kjøkkenet. De fleste kjøkkensjefer vet de er trygge med ROHDE Gelée, Puddinger, Sauser (også spesialtyper, ferdigsøtet, for diabetikere) ROHDE Syltetøyer, Marmelader, Safter ROHDE Boks 95, Trondheim.	Aktietrykkeriet i Trondhjem Trykksaker - Kontorutstyr Telefon 21 026 	
Et ord er nok ... 	A.s Trondhjems Margarinfabrikk Munkegaten 5 - Trondheim Leverandør til St. Elisabeths Hospital	
CARL HAUGH Sentr.bord 28766 - Trondheim Toiletpapir - Papirhåndklær Røntgenkonvolutter	C. SARHEIM & CO. Trondheim Vi leverer alt i papir	Johan P. Rønning Malermermester Kontor: Skolegt. 2A - Tlf. 26 474 Verksted: Kjøbmansgt. 85 - Tlf. 29 786
BERG & WIGUM A/S <i>Elektrisk Installasjonsforretning</i> Fjordgt. 17. Telf. 21 483 - Trondheim		INGV. ALSTAD Fisk - Sild Revollen 32 - Tlf. 20291 Trondheim
INGMAR KVAM's Begravelsesbyrå Vår Fruegt. 4 - Tlf. 24 441 Trondheim	L. GALLIGANI Pryd- og Brukskunst	KVÆRNØ SKOMAGASIN A/S
TRØNDERMEIERIET Trondheim Centralbord 29 500 Melk - Fløte - Smør - Ost		Best og billigst K. LUND A/S Rørleggerforretning - Rørhandel Trondheim
A/S TRONDHJEMS JERNINDUSTRI Sykesenger - Stålrørsmøbler	A-S Trondhjems Farvehandel Hovedforhandler nordenfjells av Alf Bjerckes anerkjente fabrikater	

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 8 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 159 86.

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

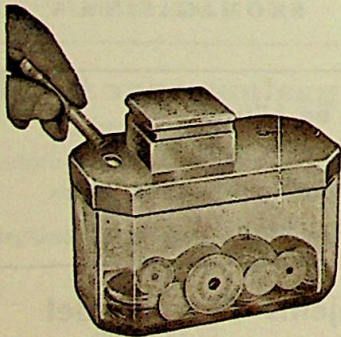

WISBECH

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

A SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

« K L A R »

Fåes i banker over hele landet

OSLO

OBS!

Ved

adresseforandringer,

vennligst oppgi også

den tidligere

adresse!

All slags
forsikring

ANTH. B NILSEN & CO'S

ASSURANCE BUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

THRONSEN & CO. BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo

Telefon 33 18 34 - 33 32 37

Har denne annonse noen verdi? De
avgjør det ved å benytte oss som
Deres forsikringsforbindelse

Gulli & Rokk

ASSURANSE

Stortingsgt. 22 - Sentralbord 33 44 00

OSLO

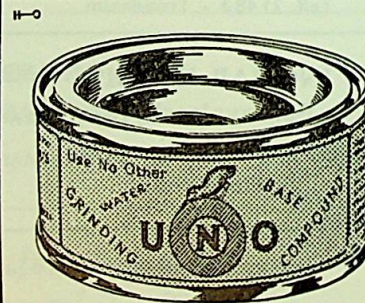
JOHAN OLSEN & SØNNER

Murmester & Entreprenørforretning

Etablert 1896

Kongensgate 17, Oslo

Telefon 42 99 90

Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler